

PARTNERSTWO PUBLICZNO-PRYWATNE JAKO MOTOR ROZWOJU PO POLITYCE SPÓJNOŚCI

dr hab. Aleksander Noworól, prof. UJ i UEk w Krakowie

**Instytut Spraw Publicznych WZiKS UJ
Katedra Gospodarki Regionalnej UEk**

VI Konferencja Krakowska „Europa wielu prędkości” – Kraków, 17-18 czerwca 2013

ZAKRES PREZENTACJI

- Skala wykorzystania PPP na świecie i w Polsce
- Partnerstwo publiczno-prywatne (PPP) – podstawowe zasady i uwarunkowania
- Szanse i przeszkody wykorzystania PPP w Polsce
- Wnioski

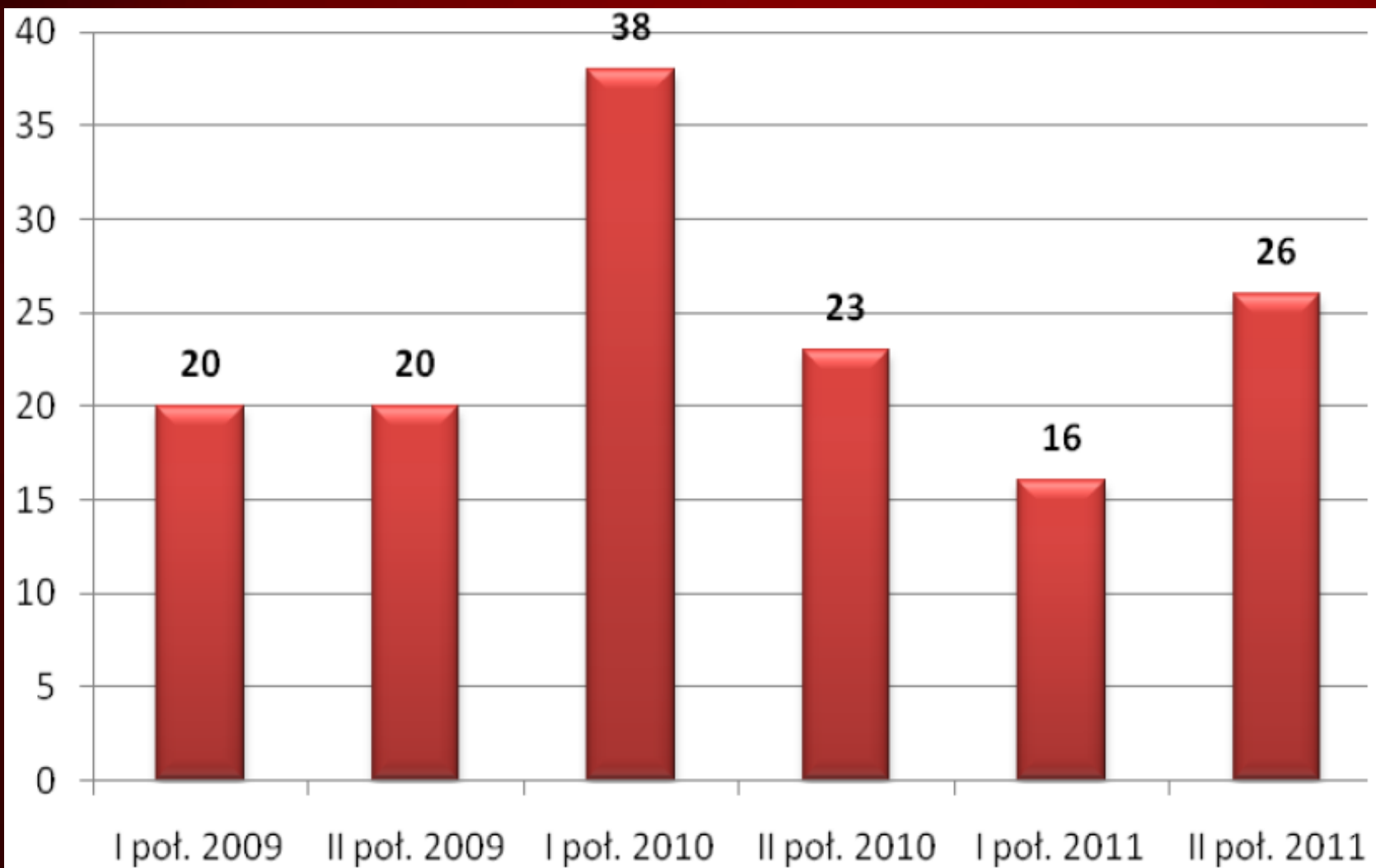
SKALA WYKORZYSTANIA PPP W POLSCE I NA ŚWIECIE

USTAWA Z DNIA 19 GRUDNIA 2008 O PARTNERSTWIE PUBLICZNO-PRYWATNYM (UPPP)

USTAWA Z DNIA 9 STYCZNIA 2009 O KONCESJI NA ROBOTY BUDOWLANE LUB USŁUGI (UK)

	Przedmiot Współpracy	Sposób realizacji współpracy	Procedura wyboru	Wynagrodzenie partnera prywatnego	Wkład własny podmiotu publicznego	Okres trwania współpracy	Zakres współpracy
UPPP	Wspólna realizacja przedsięwzięcia oparta na podziale zadań i ryzyk	Umowa o PPP	Uzależniony od źródła wynagrodzenia partnera prywatnego: Odpowiednie zastosowanie UK albo PZP	Prawo do pobierania pożytków albo przede wszystkim to prawo wraz z zapłatą sumy pieniężnej albo inny niż wskazane wyżej.	Tak	Określa umowa	szeroki
UK	Wykonanie przedmiotu koncesji w zamian za prawo do eksploatacji albo prawo do eksploatacji z zapłatą ze strony podmiotu publicznego	Umowa koncesji na roboty budowlane/ usługi	Tryb negocjacyjny zgodnie z UK	Wyłączne prawo do korzystania z obiektu budowlanego / usługi albo takie prawo wraz z płatnością koncesjodawcy	Nie	Do 30 lat – koncesja na roboty budowlane, Do 15 lat – koncesja na usługi	szeroki

OGŁOSZENIA O KONCESJI I PPP W UKŁADZIE PÓŁROCZNYM W LATACH 2009-2011 (INVESTMENT SUPPORT)

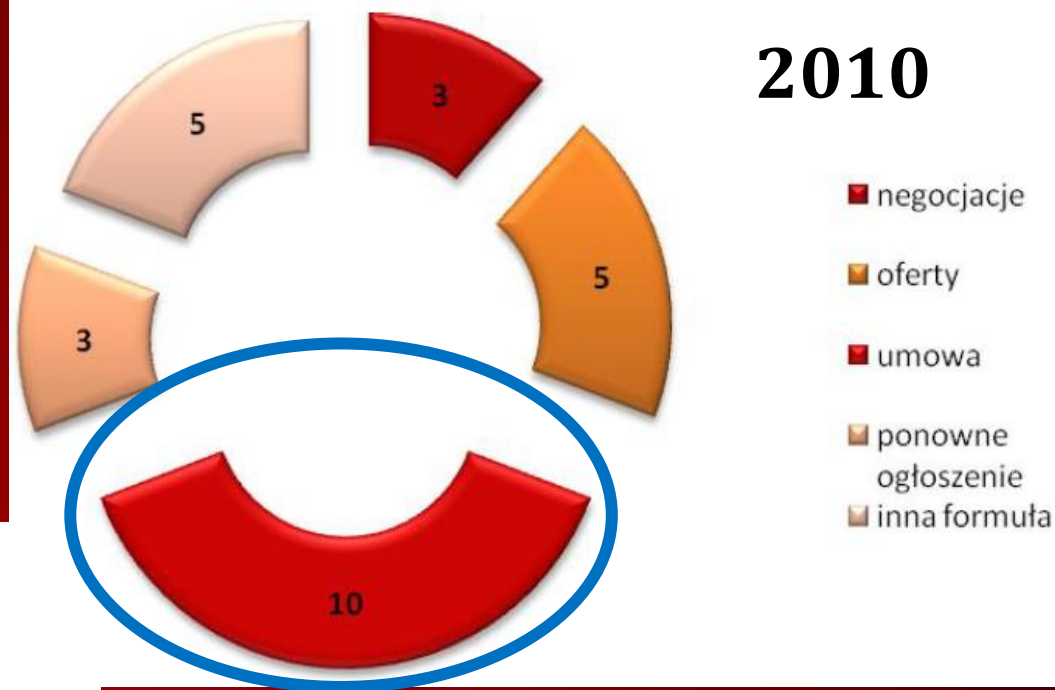
Brak kompletnych danych o wartości projektów

Rok 2011

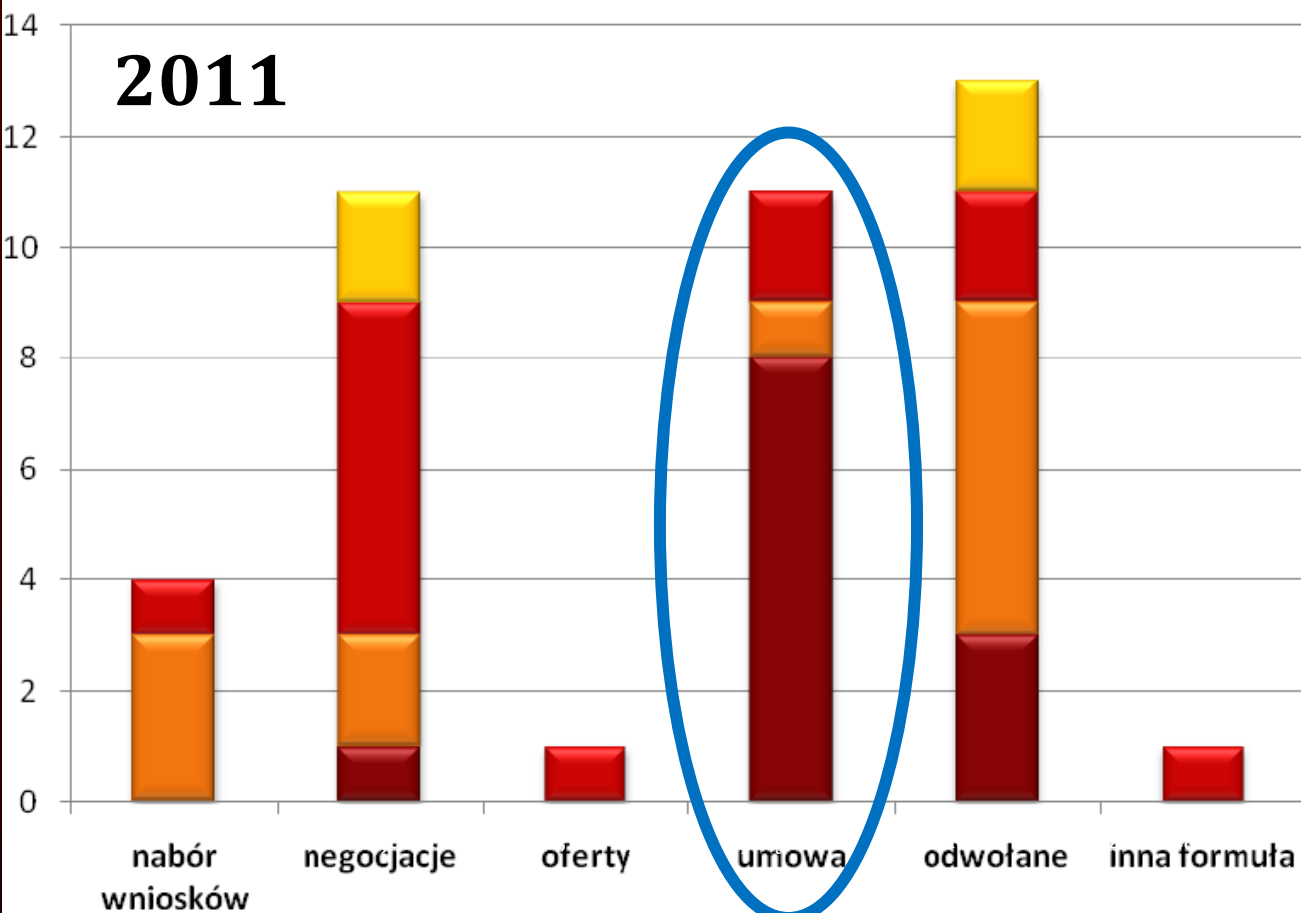
- Ogłoszono 36 zupełnie nowych przedsięwzięć, niebędących powtórzeniem projektów z poprzednich lat
- Trzy projekty spośród 42 ogłoszonych przedsięwzięć stanowiły powtórzenie ogłoszeń z poprzednich lat
- Jeden z projektów z 2011 roku ogłaszany był trzykrotnie, a jedno przedsięwzięcie - dwukrotnie

STAN REALIZACJI PROJEKTÓW (INVESTMENT SUPPORT)

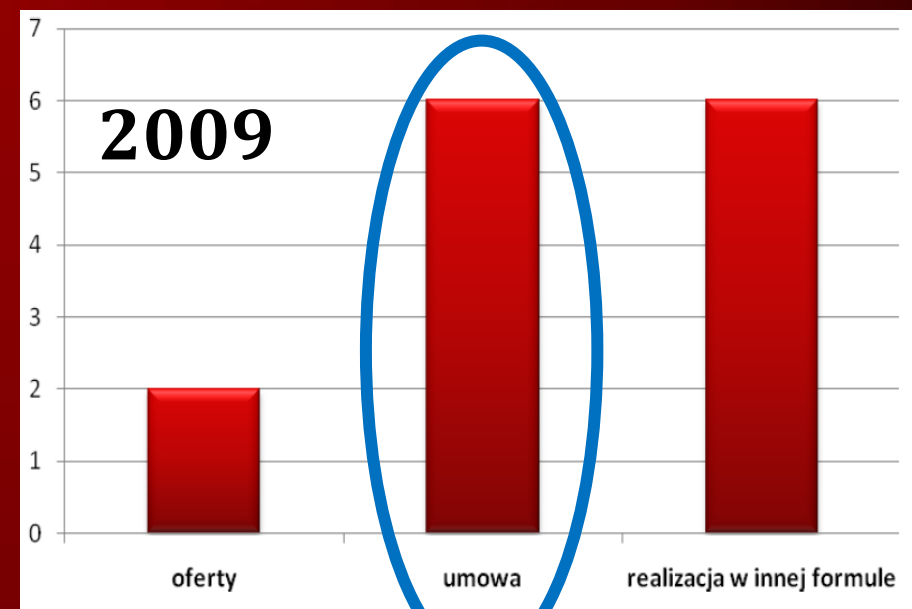
2010

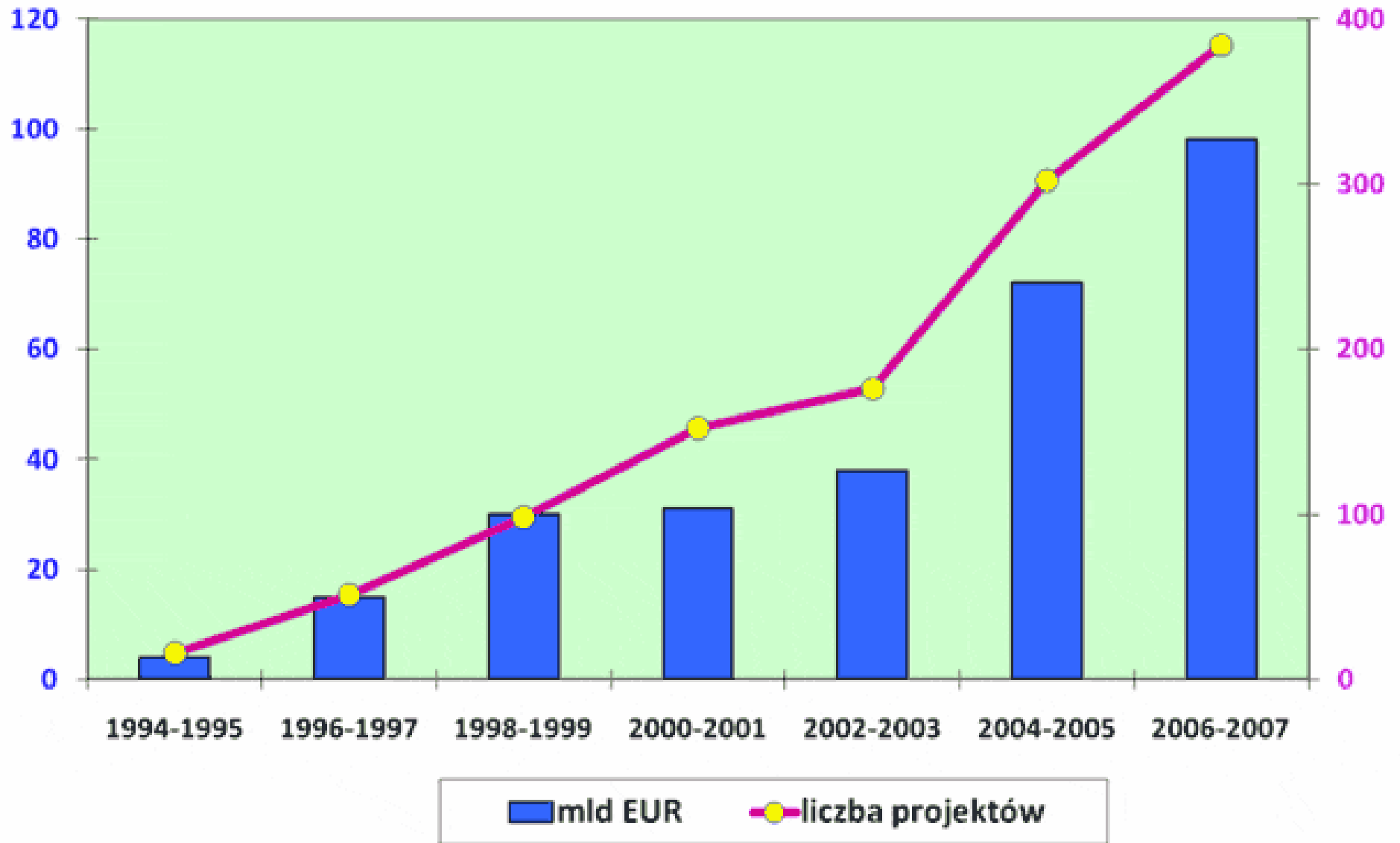
2011

2009

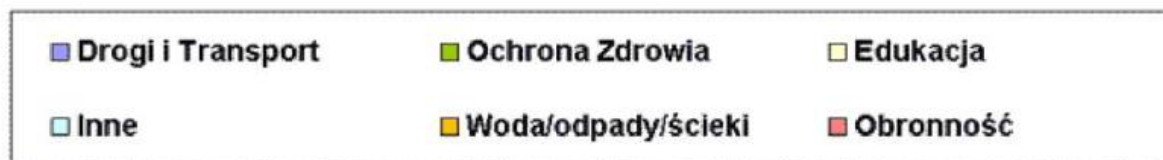
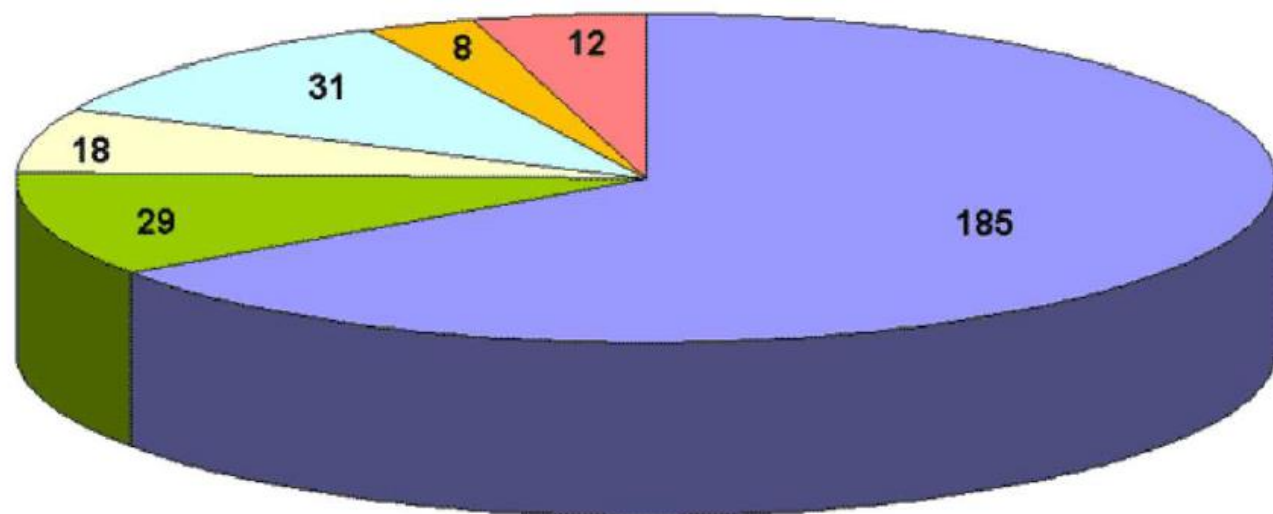
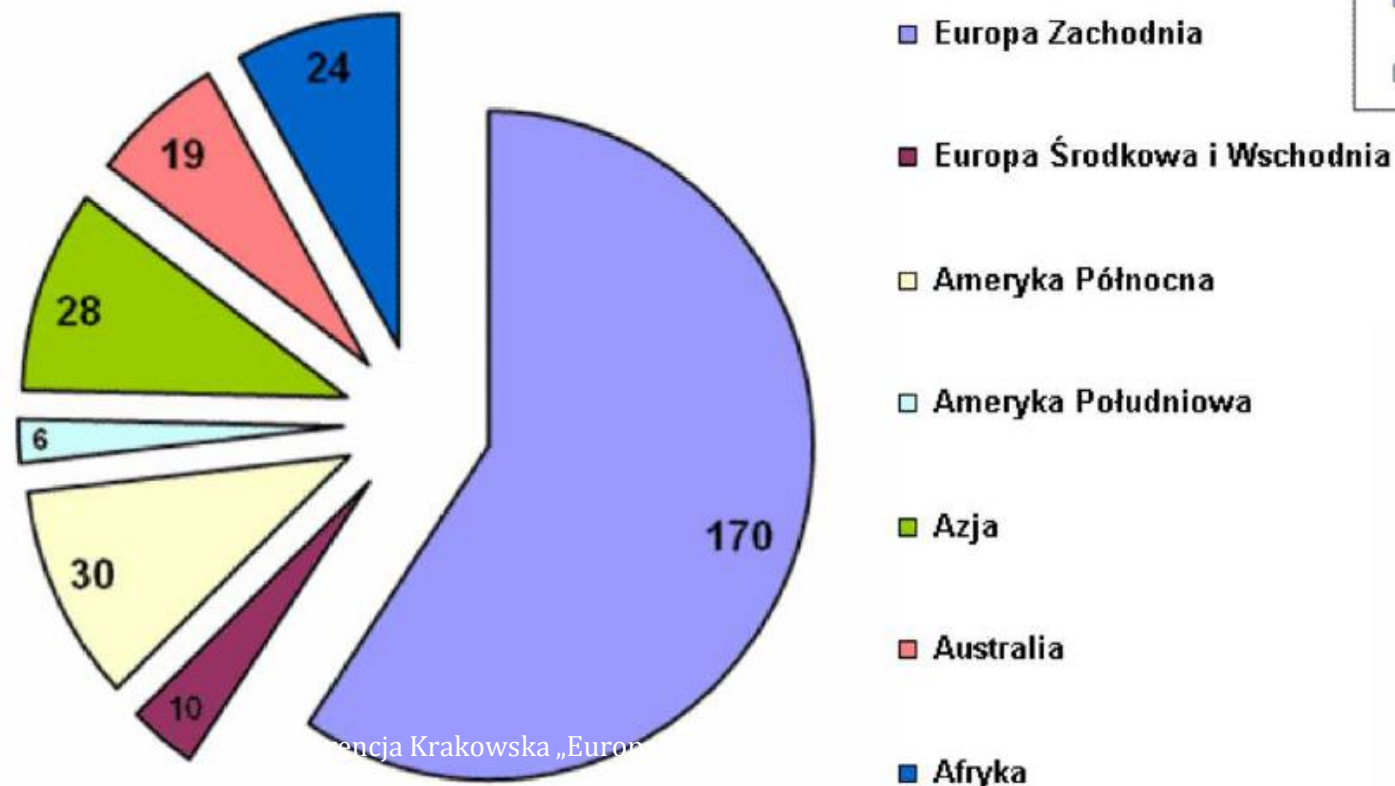
Wartość i liczba zrealizowanych projektów PPP w latach 1994-2007 (w mld EUR)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Dealogic ProjectWare i PricewaterhouseCoopers

(Centrum PPP)

Wartość projektów PPP w latach 1994-2007 w regionach świata (w mld €)

Wartość projektów PPP w latach 1994-2007 w sektorach (w mld €)

THE GLOBAL PPP MARKET 2012 (BADANIE DELOITTE.)

- Największa aktywność PPP w poprzedzających 12 miesiącach – Kanada, UK, Benelux
- Największa spodziewana aktywność PPP w nadchodzących 12 miesiącach – Kanada, UK, USA
- Planowane przedsięwzięcia PPP - w nadchodzących 12 miesiącach – UK, USA, Kanada
- Najlepszy model PPP – Kanada, UK, Holandia
- Kraj uważany za najbardziej obiecujący wschodzący rynek PPP – USA, Turcja, Brazylii

THE GLOBAL PPP MARKET 2012 (BADANIE DELOITTE.)

NAJWAŻNIEJSZE WYZWANIA DLA RYNKU PPP

1. **Wsparcie polityczne dla struktur PPP**
2. **Dostępność środków dłużnych**
3. Ograniczenia publicznego finansowania infrastruktury
4. Efektywny system zamówień publicznych
5. Ograniczenia zysków przez wykonawców i inwestorów
6. Apatyty funduszy emerytalnych

PODSTAWOWE ZASADY I UWARUNKOWANIA

INWESTYCYJNE PPP WARUNKI PODSTAWOWE

- (samo) rząd chce utrzymać **większą kontrolę** nad przedsięwzięciem niż w przypadku prywatyzacji,
- istnieją **znaczne potrzeby inwestycyjne**, a fundusze publiczne winny być kierowane na inne cele,
- (samo) rząd chce stworzyć **układ odniesienia** dla sektora publicznego,
- **sektor prywatny** jest w stanie **uzyskać zwrot zainwestowanych środków** z opłat za użytkowanie obiektu

PARTNERSTWO INWESTYCYJNE

CELE SEKTORA PUBLICZNEGO

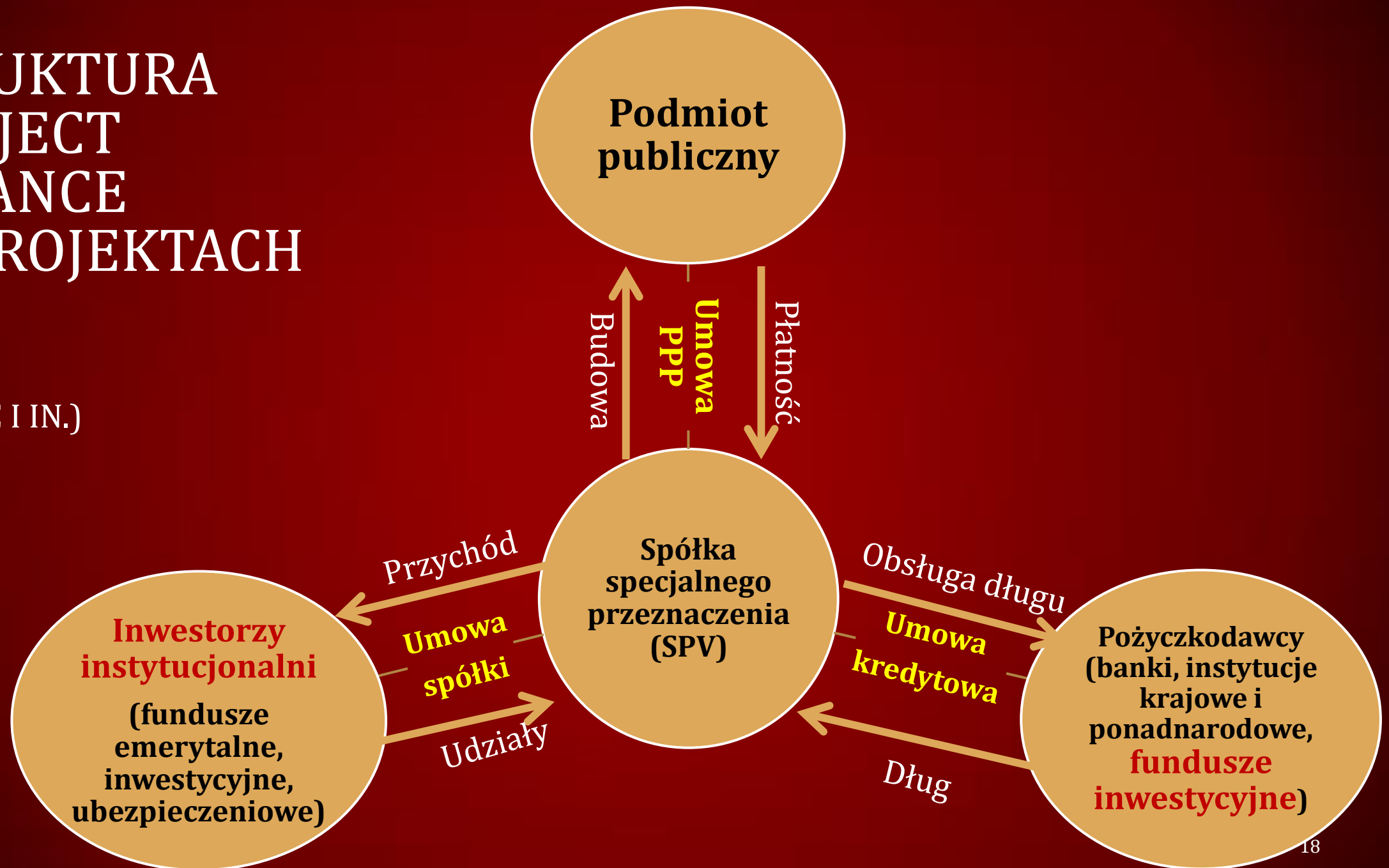
- **Szukanie finansowania** strategii rozwoju
 - ograniczone możliwości podmiotów publicznych
 - **nieograniczone możliwości finansowania prywatnego**
- Szansa na **zmniejszenie zadłużenia** jednostki terytorialnej
- **Napływ kapitału** (także zagranicznego) do jednostki terytorialnej
- Przeniesienie na sektor prywatny **ryzyka** i **obciążeń**
- Wykorzystanie **prywatnego kapitału** i **know-how**
- Zwiększanie **wydajności** i obniżanie **kosztów**
- **Strategiczny nadzór władz** nad rozwojem infrastruktury
- **Transfer technologii**
- Pobudzanie **rozwoju rynków kapitałowych**

PARTNERSTWO INWESTYCYJNE CELE SEKTORA PRYWATNEGO

- **Możliwość wejścia w niszę rynkową związaną ze sferą publiczną**
- **Pewny zwrot zainwestowanych kapitałów**
- **Zagwarantowanie prowadzenia działalności w długim terminie**
- Uzyskanie **dostępności do terenów**, których nabycie byłoby – z uwagi na politykę władz – niemożliwe
- Szansa na zwiększenie rentowności przedsięwzięć, poprzez **unikanie wydatkowania środków na zakup praw do terenu**, lub innych aktywów
- **Ułatwienia proceduralne**, wynikające ze wsparcia podmiotu publicznego

STRUKTURA PROJECT FINANCE W PROJEKTACH PPP

(DAUBE I IN.)

SZANSE I PRZESZKODY WYKORZYSTANIA PPP

KLUCZOWE ZALETY I WYZWANIA STOSOWANIA PPP (PWC)

- Zalety:
 - PPP czyni projekty **wykonalnymi finansowo**
 - PPP zmuszają sektor publiczny do **koncentracji od początku na wynikach i korzyściach**
 - w PPP sektor publiczny płaci tylko wtedy, gdy **usługa jest zrealizowana**
- Wyzwania:
 - niepewny **poziom wiedzy sektora prywatnego** dla zagwarantowania odpowiedniego poziomu usług publicznych
 - niepewny **poziom zdolności sektora publicznego** do współpracy z sektorem prywatnym
 - w PPP sektor publiczny **traci kontrolę zarządczą** nad projektami
 - w PPP postępowanie o **zamówienie publiczne jest dłuższe** i bardziej **kosztowne**
 - sektor prywatny cechuje się wyższymi kosztami finansowymi
 - **PPP tworzą mało elastyczne struktury w długim okresie**

UTRUDNIENIA WSPÓŁPRACY W RAMACH PPP

- Ze strony podmiotów **publicznych**:
 - obligatoryjność i złożoność stosowania publicznych procedur przetargowych
 - tryb oraz długi czas podejmowania decyzji z udziałem wielu stron i grup nacisku
 - uwikłanie reprezentacji własnej w SSP w decyzje o charakterze politycznym
- Ze strony podmiotów **prywatnych**:
 - koszty finansowania są wyższe przy zastosowaniu metody PPP
 - koncentracja na zysku, przy stawianiu celów społecznych w dalszej perspektywie
 - tendencja do realizacji celów w jak najkrótszej perspektywie, z troską o poprawność proceduralną, wyłącznie w niezbędnym zakresie
 - dochodzenie do decyzji poprzez negocjacje podparte analizą efektywności ekonomicznej, z tendencją do ograniczania ilości decydentów

ORGANIZOWANIE ROZWOJU POPRZEZ WSPÓŁPRACĘ I ZARZĄDZANIE WIELOPASMOWE

- **Nowa polityka regionalna** i terytorializacja interwencji publicznej skłaniają do sterowania rozwojem w oparciu o dobrowolną współpracę i uzgadnianie rozwiązań z udziałem środowisk gospodarczych i społecznych
- Terytorialne podejście, stosowanie interwencji przekraczających granice administracyjne, skłania do **wykorzystywania narzędzi partnerstwa i współpracy w modelu współzarządzania wielopoziomowego**
 - z uwzględnieniem wielu szczebli władzy
 - z uwzględnieniem 3 sektorów: **publicznego, gospodarczego** i społecznego

PROCESY HAMUJĄCE ROZWÓJ KAPITAŁU SPOŁECZNEGO W POLSCE JAKO DETERMINANTA PPP (WYGNAŃSKI, HERBST)

- Niski poziom debaty publicznej
- Brak protokołów społecznych współdziałania
- Głęboki brak zaufania do instytucji
- Pochwała zaradności, sprytu nawet jeśli narusza to interesy innych i interes publiczny
- Powszechne przekonanie o przewagach konkurencji nad kooperacją
- Brak przestrzeni publicznej, w której dochodzić mogłoby do wzajemnej komunikacji i koordynacji działań

WNIOSKI

PARTNERSTWO PUBLICZNO-PRYWATNE (PPP)

- Instrument rozwoju, o którym się często mówi i pisze, ale który w Polsce realizuje się w bardzo ograniczonym zakresie
- Polityka spójności tworzy łatwiejszy system wsparcia rozwoju, odsuwając w czasie zainteresowanie PPP
- Ustawa o PPP z 2005 r., a zwłaszcza uściślające i wdrażające ją rozporządzenia, zdyskredytowały PPP w oczach wielu podmiotów odpowiedzialnych za procesy rozwojowe
- Niski kapitał społeczny, brak zaufania i wiara w nieomylność polityków i administracji – odsuwają zainteresowanie PPP

PARTNERSTWO PUBLICZNO-PRYWATNE W POLSCE

narzędzie niewystarczająco
wykorzystywane w pobudzaniu
rozwoju terytorialnego

**narzędzie nie mające – z uwagi
na przedstawione
uwarunkowania, a zwłaszcza -
zasoby finansowe sektora
prywatnego – konkurencji w
perspektywie długoterminowej**

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

WWW.NOWOROL.EU